

Year: 2021

Volume: 11

Issue: 1

**Journal of Current Researches
on Health Sector
(J o C R e H e S)**
www.jocrehes.com
ISSN: 2547-9636

Research Article/Araştırma Makalesi

 Crossref doi: 10.26579/jocrehes.101

Epidemic Disease Legislation and Risk Assessment in Hospitals

Osman YILDIRIM¹ & Özlem Ayşen BAYRÖRE²

Keywords

Occupational Health and Safety, Occupational Diseases, Occupational Accidents, Content Analysis.

Abstract

As in the whole world, the epidemic has brought an excessive burden to the activities of health institutions and organizations in our country. While the management of hospitals providing health services manages the overload caused by the epidemic, they also allocate time for hospital workplace safety in terms of hospital safety procedures and principles. The aim of this study is to evaluate the quantitative and qualitative research on hospital occupational health and safety processes with content analysis method. For the research, the theses of the national thesis center were examined and the content analysis of the quantitative and qualitative researches used in the doctoral theses was made. The statistical distribution of the data obtained by the content analysis method according to the keywords was made. According to the findings, the most common occupational diseases and work accidents were discussed in the theses and the effects of these situations on hospital safety were examined. The data used in this research is limited to the data of 53 doctoral theses in the national thesis center records on occupational health and safety. With this research, it is aimed to point out the occupational health and safety processes in the hospital workplace environment and the importance of individuals who apply to hospitals to receive health services, especially epidemic diseases.

Article History

Received
15 Apr, 2021
Accepted
30 Jun, 2021

Salgın Hastalık Mevzuat Düzenlemeleri ve Hastanelerde Risk Değerlendirme

Anahtar Kelimeler

İş Sağlığı ve Güvenliği, Meslek Hastalıkları, İş Kazaları, İçerik Analizi.

Özet

Tüm dünyada olduğu gibi salgın hastalık ülkemizde de sağlık kurum ve kuruluş faaliyetlerine aşırı bir yük getirmiştir. Sağlık hizmeti sunan hastanelerin yönetimleri, salgın hastalık nedeniyle ortaya çıkan aşırı yükü yönetirken hastane güvenliği usul ve esasları bakımından da hastane işyeri güvenliğine zaman ayırmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı, hastane iş sağlığı ve güvenliği süreçlerine dönük nicel ve nitel araştırmaları içerik analizi yöntemi ile değerlendirmektir. Araştırma için ulusal tez merkezi tezleri incelenmiş ve doktora tezlerinde kullanılan nicel ve nitel araştırmaların içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi yöntemi ile elde edilen verilerin anahtar kelimelere göre istatistiksel dağılımları yapılmıştır. Ortaya çıkan bulgulara göre tezlerde, en sık rastlanan meslek hastalıkları ile iş kazalarının ele alındığı ve bu durumların hastane güvenliğine etkileri irdelenmiştir. Bu araştırmada

¹ Corresponding Author. ORCID: 0000-0002-8900-3050. Prof.Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, osmanyildirim@arel.edu.tr

² ORCID: 0000-0001-6113-6882. Master Öğrencisi, Üsküdar Üniversitesi, aysenbaytore@gmail.com

1. Giriş

Sağlık kurumları altyapısı ve çalışanları ile toplum bireylerine sağlık hizmeti sunmaktadırlar. Hastaneler bir yandan kaliteli hizmet sunmaya çalışırken diğer yandan da iş sağlığı ve güvenliği mevzuatını da zorunlu bir biçimde uygulamaktalar. Sağlık hizmeti sunan hastanelerin yönetimleri, salgın hastalık nedeniyle ortaya çıkan aşırı yükü yönetirken hastane güvenliği için de işyeri güvenliği usul ve esaslarına daha fazla zaman ayırmaktadırlar. Başka bir ifade ile salgın hastalıklar diğer işyerlerine göre hastane ortamı güvenliğini daha fazla etkilemektedir.

Küresel boyutta halk sağlığını ve sosyal sistemleri derinlemesine etkileyen salgınlar (İspanyol gribi (1918-1920), Asya gribi (1956-1957), Şiddetli akut solunum sendromu (SARS, 2002-2003), "Domuz" gribi (2009), Ebola (2013-2014), Koronavirüs (2019-...) meydana gelmiştir (Demireli, 2020). Bu salgınlarda, iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarını ve halk sağlığını küresel ölçekte yöneten Dünya Sağlık Teşkilatı, Uluslararası Çalışma Örgütü gibi yapılar önemli roller üstlenmektedir.

Gelişmiş ülkeler, iş sağlığı ve güvenliği gelişimi için (a) standard İSG uygulama sitilleri yaratmak, (b) devlet görevlisi müfettişlerin değişken modelleri uygulaması, (c) İSG faaliyetlerine çalışan katılımını kolaylaştıracak yasal düzenlemenin temini ve (d) sonuçların gelişmekte olan ülkelere uygulanmasının sağlanmasının gereğini işaret etmişlerdir (Johnstone, 2015).

Bu araştırma ile iş sağlığı ve güvenliği usul ve esaslarını statik yapısından çıkaracak ve proaktif bir yapı kazanmasına destek olacak üniversitenin entelektüel kapasitesine vurgu yapılmaktadır. Salgın hastalıklar, iş kazaları veya meslek hastalıkları meydana gelmeden müdahale etmek veya en aza indirmek amacıyla iş sağlığı ve güvenliği süreçlerinin hem ulusal hem de uluslararası iş sağlığı ve güvenliği yapısını dinamik hale getirebilecek yöntem ve modellerin çok büyük bir önemi vardır.

Bu araştırma ile özellikle doktora aşamasında yapılmış iş sağlığı ve güvenliği tezleri ve üniversiteler tarafından üretilmiş iş sağlığı ve güvenliği çözümlerinin ve önerilerinin sağlık profesyonellerinin dikkatine sunulması amaçlanmıştır. Bu sistematik analiz için içerik analizi yöntemi seçilmiştir.

Bilindiği gibi, sosyal ve beşeri bilimler alanında nicel veya nitel araştırmalarda veri toplamak amacıyla kullanılacak birçok yöntem bulunmaktadır. Araştırma bulgularının genele yaygınlaştırılma iddiası olsun veya olmasın araştırmanın yapısına ve modeline göre veri toplama yolu seçilebilmektedir. Literatür incelendiğinde, içerik analizinin yaygın olarak kullanıldığını görmek mümkündür.

Keşfedilmesi veya tanımlanması çok eskiye gitse de içerik analizi yöntemi bir anlam bilim olarak kabul edilmektedir (Kaplan, 1943). İçerik analizi yönteminde

birbirine benzeyen birimlerden kümeler oluşturulur ve bu kümelerden toplam örnekleme ulaşılmaya çalışılır. Araştırmacılar, toplam örnekleme göz önünde tutarak konu ile ilgili ortaya koyduğu yargılardan hareketle bilimsel ve sistematik bir biçimde rapor hazırlarlar. Bu nedenle, içerik analizi, araştırma konusu ile ilgili içeriğin sistematik ve niceliksel sunumu olarak da tanımlanabilmektedir (Berelson, 1952). Bir başka anlatımla, içerik analizi yöntemi, içerikten üretilen yargıların ve yorumların raporlanmasıdır (Weber, 1989). İçerik analizi tekniği, içerik temelli bir veri toplama ve yorumlamadır (Krippendorff, 1980). İçerik temelli yargı ve yorumlar, tarafsız bir biçimde ve bir sistematik içerisinde yapılır. Bu nedenle, içerik analizi yönteminde, veri yığından tarafsız bir şekilde ve fakat bir sistematik içerisinde sonuçlar çıkarılır (Stone vd., 1966).

2. Araştırma Metodu

Bu çalışmada, içerik analizi yöntemi kullanılarak ikincil veriler analiz edilmiştir. Bu araştırma için, ulusal tez merkezinde (YÖKTEZ) yayınlamış doktora tezleri içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>).

Ulusal YÖK Tez merkezinde yayınlanan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili 53 adet doktora tezleri içerik analizi ile sırasıyla *“Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü”*, *“Tezin Adı”*, *“Amaç”*, *“Yöntem”* ve *“Bulgular”* sistematigi ile tasnif edildi.

Üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği anabilim dalı programlarında iş sağlığı ve güvenliği konusunda doktora tez çalışmaları yapıldığı gibi diğer anabilim dallarında da doktora tez çalışmalarının yapıldığı tespit edilmiştir. Tablo 1’de, 2021 yılına kadar yapılmış ve ulusal YÖK Tez platformunda yayınlanan iş sağlığı ve güvenliği doktora tezleri gösterilmiştir.

Tablo 1’deki tezlerin araştırma yöntemlerine bakıldığında bir farklılaşma görülmektedir. Mayıs 2021 itibariyle yapılan incelemede, iş sağlığı ve güvenliği doktora tezlerinde kullanılan yöntemler sırasıyla, *“Eğitim Öncesi ve Sonrası Sınav”*, *“Anket Yöntemi”*, *“Bulanık mantık uygulaması”*, *“Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS)”*, *“Anket Yöntemi”*, *“Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) yöntemi”*, *“ÇKKV ve AHP yöntemi”* ve *“ANFIS odaklı model uygulaması”* şeklindedir.

AHP (Analytic Hierarchy Process) yöntemi son yıllarda iş sağlığı ve güvenliği konularında risklerin derecelendirilmesi için yoğun olarak kullanılmaktadır. Hayati riskler oluşturan tehlikelerin değerlendirilmesi ve risklerin öncelik sırasının belirlenmesi gibi amaçlar için AHP modelleri kullanılmaktadır. Hatta proje risk önceliği belirleme konularında iş sağlığı ve güvenliği yaklaşımına yeni perspektifler kazandırmaktadır (Aminbakhsh vd., 2013; Accola, 1994; Mustafa ve Al-Bahar, 1991).

Tablo 1. İş Sağlığı ve Güvenliği Programı İSG Doktora Tezleri

Kaynakça	Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü	Tezin Adı	Yöntem	Bulgular
YÖK TEZ NO:663149 Yazar: İbrahim Kol (2021)	İş Sağlığı ve Güvenliği Ana Bilim Dalı	İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Karşılaştırılması	Eğitim Öncesi ve Sonrası Sınav	Uygulamalı iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri diğer eğitim yöntemlerinden daha etkili bulunmuştur.
YÖK TEZ NO:663148 Yazar: Hayati Usta (2021)	İş Sağlığı ve Güvenliği Ana Bilim Dalı	Cenaze Hizmetlerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Açısından Risk Değerlendirmesi Ve Güvenlik Kültürü Araştırması	Anket Çalışması (243 Kişi)	'Güvenlik iklimi' ile 'iş kazaları' arasında ilişki bulunmuştur.
YÖK TEZ NO:650273 Yazar: Selin Aslantaş (2020)	İş Güvenliği Anabilim Dalı	İş sağlığı ve güvenliğinde Risk değerlendirme süreci için Bulanık çok kriterli bir model Önerisi ve uygulaması	Bulanık mantık uygulaması	Elde edilen bulgulara göre, halka açık yerler en yüksek risk değerine sahip birimler olarak belirlenmiştir.
YÖK TEZ NO:627700 Yazar: Güfte CANER AKIN (2020)	İş Sağlığı ve Güvenliği Ana Bilim Dalı	İş Sağlığı Ve Güvenliği Risk Değerlendirme Süreci İçin Yeni Bir Yaklaşım: Tersane İşletmelerinde Uygulama	Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS)	Tersane risk analizi için risk seviyesini ortaya koyacak bir yöntem geliştirilmiştir.
YÖK TEZ NO:625085 Yazar: Birol TEMEL (2020)	İş Sağlığı ve Güvenliği Ana Bilim Dalı	İş sağlığı ve güvenliği Uygulamalarının Yapısal eşitlik modeli Kullanılarak iş ortamındaki parametreler üzerine etkisinin Araştırılması: elektrik-elektronik sektöründe uygulama	Anket -(397 Kişi)	İSG algısı, örgütsel bağlılık, içsel tatmin ve iş performansı arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur.
YÖK TEZ NO:597942 Yazar: Emre EREN (2019)	Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı	Tıbbi atık lojistiğinde iş sağlığı ve güvenliği Süreçlerinin iyileştirilmesi	Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) yöntemi	AHP için elde edilen kriterlerin hastanelerde ne derece sağlandığı, hastanelerin tıbbi atık sorumluları tarafından değerlendirilmiştir.
YÖK TEZ NO:540801 Yazar: Ammar YASİR KORKUSUZ (2018)	Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı-İSG Programı	Entegre Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) Yöntemleriyle Sağlık Sektöründe İş Sağlığı Ve Güvenliğinin Performansının Ölçülmesi	ÇKKV ve AHP yöntemi -27 hastane	İSG performansı bakımından her iki yöntem karşılaştırılmıştır.
YÖK TEZ NO:478603 Yazar: Muhammet Fatih AK (2017)	İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı Programı - Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı	İş Sağlığı Ve Güvenliğinde Sinirsel Bulanık Mantık Yaklaşımı Kullanılarak Risk Değerlendirmesi	ANFIS odaklı model uygulaması	Bu çalışmaya göre, hastanenin tüm sistemindeki en önemli risk grubunun fiziksel risk grubudur.

Üniversitelerin halk sağlığı anabilim dalı programlarında iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan doktora tez çalışmaları Tablo 2’de gösterilmiştir. Mayıs 2021 yılı itibariyle, üniversitelerin halk sağlığı anabilim dalında toplam dört adet iş sağlığı ve güvenliği doktora çalışması yapılmıştır. Bu doktora çalışmalarının tamamında araştırma yöntemi olarak anket uygulaması kullanılmış ve araştırma verileri toplanarak istatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2. Halk Sağlığı Programı İSG Doktora Tezleri

Kaynakça	Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü	Tezin Adı	Yöntem	Bulgular
YÖK TEZ NO:635121 Yazar: Funda KOCAAY (2020)	Halk Sağlığı Anabilim Dalı	Bir Fakülte Çalışanlarının İş Sağlığı Ve Güvenliği Yeterlilik Algılarına İlişkin Ölçek Geliştirme Çalışması	Anket - 194 Kişi	Çalışanların İSG yeterlilik algısı ile algıladıkları İSG yeterlilik durumları arasında istatistiksel olarak anlamli ilişki saptanmıştır.
YÖK TEZ NO:455984 Yazar: Mustafa ÇAKIR (2017)	Halk Sağlığı Anabilim Dalı	Bir beyaz et entegre üretim tesisinde İş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ve Çalışanların sağlık sorunları	Anket - 625 kişi	Beyaz et entegre üretim tesisindeki çalışanların İSG uygulamaları ve sorunları araştırılmıştır.
YÖK TEZ NO:566246 Yazar: Süreyya YİĞİTALP RENÇBER (2019)	Halk Sağlığı Anabilim Dalı	Bir tekstil fabrikasında çalışan işçilerin iş sağlığı ve Güvenliği konusundaki bilgi düzeyleri ve sağlık Risklerinin değerlendirilmesi	Anket - 150 Kişi	Çalışanların İSG eğitimlerine alınması ve denetimlerin yapılması iş kazası meslek hastalıkları için etkili sayılmıştır.
YÖK TEZ NO:463155 Yazar: Ahmet YILDIZ (2017)	Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı	Hastanelerde İş sağlığı ve güvenliğinin sağlanmasında personel güçlendirme etkisi: Hemşireler Üzerinde bir Çalışma	Anket - 377 Kişi	Araştırmada, hemşirelerin hem psikolojik hem de yapısal güçlendirme düzeylerinin İSG yükümlülükleri yerine getirmelerini etkilediği belirlenmiştir.

Üniversitelerin kazaların çevresel ve teknik araştırması ana bilim dalı programlarında iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan doktora tez çalışmaları Tablo 3’de gösterilmiştir. Kazaların çevresel ve teknik araştırması anabilim dalında iş sağlığı ve güvenliği konusunda toplam 5 adet doktora çalışması yapıldığı tespit edilmiştir. Bu tez çalışmalarının her birinde farklı yöntemler kullanılmıştır. 2021 yılı itibariyle yapılan doktora tez çalışmalarında sırasıyla (a) Alternatifli Risk Envanteri metodu, (b) İkincil Verilerin Analizi, (c) Yapay Sinir Ağları (YSA) Yöntemi, (d) Anket Metodu ve (e) Web Tabanlı Bir Sistem Oluşturma Metodu kullanılmıştır.

Tablo 3. Kazaların Çevresel Ve Teknik Araştırılması Ana Bilim Dalı İSG Doktora Tezleri

Kaynakça	Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü	Tezin Adı	Yöntem	Bulgular
YÖK TEZ NO: 28970 Yazar: Ali Rıza Ergun (2019)	Kazaların Çevresel Ve Teknik Araştırması Ana Bilim Dalı	Kamuda Görevli Büro Çalışanlarına Yönelik İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yaklaşımı	Alternatifli Risk Envanteri metodu	Risk değerlendirmesi modelin test edilerek çalışıyor olduğu ortaya konulmuştur.
YÖK TEZ NO: 49469 Yazar: Fatih YILMAZ (2016)	Kazaların Çevresel Ve Teknik Araştırması Ana Bilim Dalı	Türk gemilerindeki iş sağlığı ve güvenliği durumu ile İş Kazası risk etmenlerinin incelenmesi	İkincil Verilerin Analizi	Bu çalışma ile Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'nun iş kazası veri tabanında "Nace50: su yolu taşımacılığı" başlığı altında kayıtlı bulunan ve 06.10.2011-04.02.2014 tarihleri arasında gemilerde iş kazalarına ait veriler analiz edilmiştir.
YÖK TEZ NO:417004 Yazar: Metin BAĞDAT (2015)	Kazaların Çevresel Ve Teknik Araştırılması Ana Bilim Dalı	İş Sağlığı ve Güvenliğinde (İSG) Risk Değerlendirme (RD) Modeli Olarak Yapay Sinir Ağları (YSA) Kullanımı	Yapay Sinir Ağları (YSA) Yöntemi	Bu model, uzmanlara danışmaya gerek kalmadan matris değerlerinin değişmesini YSA ile hızlıca yapan bir model olarak sunulmuştur.
YÖK TEZ NO:449450 Yazar: Dilşad AKAL (2016)	Kazaların Çevresel Ve Teknik Araştırılması Ana Bilim Dalı	Çağrı Merkezi Çalışma Ortamının Elektromanyetik Alan Ölçümü İle İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönünden Değerlendirilmesi	Anket - 153 Çağrı merkezi çalışanı	Bu çalışma ile çağrı merkezleri çalışma ortamlarının genel olarak iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk haritası çıkarılmıştır.
YÖK TEZ NO:20026 Yazar: Kürşat ÖZDEMİR (2006)	Kazaların Çevresel Ve Teknik Araştırılması Ana Bilim Dalı	İş sağlığı ve güvenliği için Web tabanlı performans yönetim bilgi sistemi	Web tabanlı bir sistem oluşturma	İSG anahtar performans göstergeleri ileri sürülmüş ve İSG performansını ölçmeye yönelik olarak web tabanlı bir sistem oluşturulmuştur.

Üniversitelerin özel hukuk bilim dalı programında iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan 5 adet doktora tez çalışmaları Tablo 4'de gösterilmiştir. Mayıs 2021 tarihi itibarıyla ulusal YÖK tez merkezi kayıtlarına göre, özel hukuk bilim dalına bağlı olarak iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan tez sayısı beş adettir. Bu tezlerin tamamı kavramsal analiz şeklinde olup ikincil verilerin analizine dayandırılmaktadır.

Tablo 4. Özel Hukuk Bilim Dalı İSG Doktora Tezleri

Kaynakça	Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü	Tezin Adı	Yöntem	Bulgular
YÖK TEZ NO:546784 Yazar: Olcay IŞIK (2019)	Özel Hukuk Bilim Dalı	Hastanelerde İş sağlığı ve güvenliğinin Korunmasında İşverenin yükümlülüğü	İkinci Verilerin Analizi	Hastane işverenin sorumlulukları ortaya konmuştur.
YÖK TEZ NO:428095 Yazar: Ender DEMİR (2016)	Özel Hukuk Bilim Dalı	İş Hukukunda İş Sağlığı Ve Güvenliğinin Örgütlenmesi	İkincil Verilerin Analizi	İş hukuku açısından iş sağlığı ve güvenliğinin örgütlenmesi analiz edilmiştir.
YÖK TEZ NO:351699 Yazar: Gizem SARIBAY ÖZTÜRK (2013)	Özel Hukuk Bilim Dalı	İş Sağlığı Ve Güvenliği Yükümlülüklerini İhlalin Hukuki Sonuçları	İkincil Verilerin Analizi	İSG yükümlülüklerinin ihlal edilmesi halinde işçilerin ve işverenlerin hakları araştırılmıştır.
YÖK TEZ NO:258104 Yazar: Özgür OĞUZ (2010)	Özel Hukuk Bilim Dalı	AB Direktifleri ve Türk İş Hukukunda İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşverenlerin yükümlülükleri ve İşçilerin Hakları	İkincil Verilerin Analizi	Türkiye'nin İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatının Avrupa Birliği Direktiflerine uyum düzeyine ilişkin bilgiler sunulmuştur.
YÖK TEZ NO:239987 Yazar: Mahmut KABAKCI (2009)	Özel Hukuk Bilim Dalı	AB iş hukukunda işverenin iş sağlığı Ve güvenliğiyle ilgili Temel Yükümlülükleri Ve Türk mevzuatının uyumu	İkincil Verilerin Analizi	İş sağlığı ve güvenliği, işçilerin yaşam hakkının güvencesi olarak iş hukuku mevzuatında her zaman ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Üniversitelerin çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri anabilim dalı programında iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan doktora tez çalışmaları Tablo 5'te gösterilmiştir. Çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri anabilim dalı programında, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak toplam yedi adet doktora tezine ulaşılmıştır. Toplam yedi adet doktora tezinin yalnızca birisinde araştırma yöntemi olarak "Vaka-Kontrol Çalışma Tasarımı" yöntemi seçilirken geriye kalan tezlerde araştırma yöntemi olarak "Anket Yöntemi" tercih edilmiştir.

Tablo 5. Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı İSG Doktora Tezleri

Kaynakça	Tezin Yapıldığı Bölüm/ Enstitü	Tezin Adı	Yöntem	Bulgular
YÖK TEZ NO:538401 Yazar: Başat İLTER (2019)	Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı	Zorunlu İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitiminin İş Kazalarına Etkisi: İmalat Sektöründe Bir Vaka-Kontrol Çalışması	Vaka- kontrol çalışma tasarımı	İş kazalarına neden olabilecek diğer değişkenlerin etkileri kontrol altına alınarak, iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin iş kazası geçirme riskiyle ilişkisi değerlendirilmiştir.
YÖK TEZ NO:449997 Yazar: Berrin GÖKÇEK YILMAZ (2016)	Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı	Avrupa Birliği ülkelerinde ve Türkiye’de İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim Yükümlülüğü	İkincil Verilerin Analizi	İSG eğitiminin iyileştirilmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, İSG eğitimine yönelik mevzuat AB Direktifleri çerçevesinde ve AB ülkeleri ile karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır.
YÖK TEZ NO:616806 Yazar: Necla İrem ÖLMEZOĞLU İRİ (2020)	Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri İlişkileri Bilim Dalı	Çalışma yaşamında psikososyal risk faktörleri: kapalı ve açık Ceza infaz kurumlarında çalışanların iş sağlığı ve güvenliği Bağlamında psikososyal risk maruziyetinin karşılaştırmalı Analizi	Anket - 306 katılımcı- Adalet Bakanlığı’n a bağlı Kapalı ceza infaz kurumu	Üç ceza infaz kurumunda çalışma ortamından kaynaklı psikososyal tehlikeler ile çalışanların yaşadığı bireysel, örgütsel, psikolojik ve davranışsal psikososyal risk belirtileri arasındaki ilişki analiz edilerek risk değerlendirme çalışması gerçekleştirilmiştir.
YÖK TEZ NO:434483 Yazar: Mehmet GÜLER (2015)	Çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri Anabilim dalı	Refah devleti modelleri kapsamında İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin Karşılaştırmalı analizi	İkincil Verilerin Analizi	Refah devleti modelleri içerisinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri gibi çalışma hayatının temelini oluşturan bir konu kapsamında verilen hizmetler model ülkelerin karşılaştırmalı ele alınarak incelenmiştir.
YÖK TEZ NO:261926 Yazar: Fatih YILMA Z (2009)	Çalışma Ekonomisi ve endüstri ilişkileri Anabilim dalı	Avrupa Birliği ve Türkiye’de İş sağlığı ve Güvenliği: Türkiye’de iş Sağlığı ve Güvenliği Kurullarının Etkinlik düzeyinin Ölçülmesi	Anket – 367 İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı- Alan Araştırmas ı	Araştırmayla, kurulların kazaları azaltma fonksiyonu tespit edilmiş ve kurulların iş sağlığı ve güvenliği denetimi için yararlı olduğu belirlenmiştir.
YÖK TEZ NO:07815 Yazar: Nevzat DEVEBAKAN (2007)	Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı	Özel sağlık işletmelerinde İş sağlığı ve güvenliği	Anket- 302 kişi Ve İkincil Verilerin Kullanımı	Ankete katılanların verileri analiz edilerek, devletin, işverenin ve çalışanların İSG konusundaki yükümlülükleri ne ölçüde yerine getirdiklerine dair yüzdesel dağılımlar verilmiştir.
YÖK TEZ NO:146770 Yazar: Selim Gündüz (2004)	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı	İşçi ve İşverenlerin İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Görev ve Sorumlulukları- Uygulamalı Bir Alan Çalışması Örneği	Anket Çalışması	-İSG uygulamada yeter düzeyde olmadığı, -İşletmenin İSG faaliyetlerini imkanları ölçüsünde yaptığı, -İş kazası ve meslek hastalıklarının tamamının bildirilmediği.

Üniversitelerin inşaat mühendisliği anabilim dalı programında iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan doktora tez çalışmaları Tablo 6’da gösterilmiştir. İnşaat mühendisliği anabilim dalına bağlı olarak iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan toplam beş adet doktora tezinin herbirinde farklı araştırma yöntemleri kullanılmıştır.

Tablo 6. İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı İSG Doktora Tezleri

Kaynakça	Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü	Tezin Adı	Yöntem	Bulgular
YÖK TEZ NO:548107 Yazar: Ufuk YÜKSEKOVA (2019)	İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı	İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamalarının İnşaat Projelerinin Maliyetine Etkisinin Değerlendirilmesi	İSG maliyetleri için regresyon denklemleri üretmek	İSG maliyetinin toplam yapı maliyetine ilişkin regresyon denklemi kurulmuştur.
YÖK TEZ NO:540203 Yazar: Mustafa YILMAZ (2018)	İnşaat Mühendisliği Ana Bilim Dalı	Bina inşaatlarında iş sağlığı ve güvenliği Maliyetlerinin tahmini için bir model önerisi	Tahmin Modeli Yazılımı	İSG maliyetlerini tahmin eden model, ihale öncesi yapı maliyet tahmini amacıyla geliştirilen ve teklif hazırlama uygulamalarında faydalanılan bilgisayar programına ilave bir modül ortaya koymuştur.
YÖK TEZ NO:438008 Yazar: Şahin Tolga GÜVEL (2016)	İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı	İş sağlığı ve güvenliği sisteminin yapım işlerinde uygulanmasında yaşanan sıkıntılar ve çözüm önerileri	Anket – 480 yapı işleri çalışanları	Yapım işlerinde iş sağlığı ve güvenliğine dönük öneriler sunulmuştur.
YÖK TEZ NO:252603 Yazar: Turgut DURMAZ (2009)	İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı	Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı ve Yeni Gelişmeler	İkincil Verilerin Analizi	Türkiye’de çalışma hayatıyla ilgili gelişmeler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na bağlı kuruluşlar ve bunların görevleri hakkında bilgi sunulmuştur.

Üniversitelerin işletme anabilim dalı programında iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan doktora tez çalışmaları Tablo 7’de gösterilmiştir. İşletme anabilim dalına bağlı olarak iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan toplamda 13 adet doktora tezi mevcuttur. İşletme anabilim dalında yapılan ve iş sağlığı ve güvenliği konusundaki doktora tezi çalışmalarının 8 tanesinde anket yöntemi ile veri toplanmıştır.

Tablo 7’de yer alan bir doktora tezinde, Altı Sigma uygulamaları ile iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri birlikte değerlendirilmiş ve iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine Altı Sigma yaklaşımının yaptığı katkılar tespit edilmeye çalışılmıştır. Yapılan incelemede yine iki tane tezin “*Döküman Analizi ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Yöntemi*” ile yapıldığı gözlemlenmiştir. Her iki tezde de bu yöntem yardımıyla iş sağlığı ve güvenliği politikaları irdelenmiştir.

Tablo 7’de yer alan doktora tezlerinden sadece bir tanesinde araştırma yöntemi olarak “*Analitik Hiyerarşi Süreci yöntemi*” kullanılmıştır. Bu doktora tez çalışmasının bulguları incelendiğinde, analitik hiyerarşi süreci yöntemi ile;

(a) Yönetim-Çalışan iş birliği olmadığı ve her iki taraf arasında iletişimle ilgili sorunlar olduğu,

(b) Psiko-sosyal riskler en yüksek buna karşın ergonomik riskler en düşük seviyede olduğu,

(c) İş kazalarının en önemli nedenin insani faktörü olduğu tespiti edilmiştir.

Bir doktora çalışmasının, 15 adet bina inşaatı projesi verilerini istatistiksel analizi ile iş kazasına etkileri ortaya koymak amacıyla yapıldığı görülmektedir. Bu doktora çalışmasının bulguları incelendiğinde, iş sağlığı ve güvenliğinin, yangın işlerinin, iş ekipmanları kontrollerinin, elektrik tesisatları, sağlık, kişisel koruyucu donanımlar, genel ekipmanlar ve eğitim faaliyetlerinin maliyetlerinin kaza ağırlık oranı üzerinde önemli etkiler yaptığı ileri sürülmektedir.

Tablo 7. İşletme Ana Bilim Dalı İş Sağlığı ve Güvenliği Alanındaki Doktora Çalışmaları

Kaynakça	Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü	Tezin Adı	Yöntem	Bulgular
YÖK TEZ NO:603116 Yazar: Derya ÇEVİK TAŞDEMİR (2019)	İşletme Anabilim Dalı	İş sağlığı ve Güvenliğinin İşgören Performansına Etkileri ve iş doyumunun aracılık rolü	Anket -775 kişi	İş sağlığı güvenliğinin ve işgören performansı ilişkisinde iş doyumunun aracı rolü ileri sürülmüştür.
YÖK TEZ NO:583231 Yazar: Canan UÇAN (2019)	İşletme Anabilim Dalı	İş sağlığı ve güvenliğinde altı sigma Yaklaşımı üzerine bir model uygulaması	Nitel yöntemi- Altı Sigma	Altı sigma uygulamalarının İSG faaliyetlerine katkıları İleri sürülmüştür.
YÖK TEZ NO:546876 Yazar: Zeynep Feride OLCAY (2019)	İşletme Anabilim Dalı	İş sağlığı ve güvenliği maliyetlerinin inşaat Sektöründeki iş kazaları üzerindeki etkisinin analizi	On beş bina inşaatı projesi verilerini istatistiksel analizi ile iş kazasına etkileri ortaya koymak	İSG, yangın, iş ekipmanları kontrolleri, elektrik tesisatları, sağlık, kişisel koruyucu donanımlar, genel ekipmanlar ve eğitim faaliyetlerinin maliyetlerinin ağırlık oranı üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Kaynakça	Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü	Tezin Adı	Yöntem	Bulgular
YÖK TEZ NO:632213 Yazar: Fatma AYDIN YÜKSEKDAĞ (2019)	İşletme - Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı	Sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili Problemlerin analitik hiyerarşi süreci yöntemi ile Analizi	Analitik Hiyerarşi Süreci yöntemi	-Yönetim ve çalışanlar arasındaki iş birliği ve iletişimle ilgili sorunlar olduğu, -En önemli iş riskinin psikososyal riskler, önem derecesi en düşük iş riskinin ise ergonomik riskler olarak değerlendirildiği -En önemli iş kazası nedeni insani faktörler olduğu görülmüştür
YÖK TEZ NO:502235 Yazar: Burcu AKDENİZ (2018)	İşletme Anabilim Dalı	Örgüt Kültürü İle Güvenlik Kültürü İlişkinin İş Sağlığı Ve Güvenliği Açısından İncelenmesi: Bir Maden İşletmesinde Uygulama	Anket- 539 kişi	Katılımcıların bakış açılarına göre örgüt kültürü, güvenlik kültürü ile iş sağlığı ve güvenliği arasında anlamlı ilişkiler vardır.
YÖK TEZ NO:501075 Yazar: Ahmet TAMBAY (2018)	İşletme Anabilim Dalı	İş Sağlığı Ve Güvenliği Uygulamalarının Örgütsel Bağlılığa Etkisinde Psikolojik Sözleşmenin Aracılık Rolü: Çimento Sektöründe Bir Araştırma	Anket- 409 Kişi	İlişkisel Psikolojik Sözleşmenin İSG ve Örgütsel Bağlılık arasındaki ilişkide "kısmi bir aracılık" rolü olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
YÖK TEZ NO:462214 Yazar: Şükrü Anıl TOYGAR (2017)	İşletme - Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı	Maden İşyerlerindeki İş Sağlığı ve güvenliği Politikalarının Politika haritalama Yöntemi ile Analiz Edilmesi	Döküman analizi ve yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi.	Bu doğrultuda maden iş kolundaki iş sağlığı ve güvenliği politikaları analiz edilmiştir.
YÖK TEZ NO:469330 Yazar: Volkan SANCI (2017)	İşletme Anabilim Dalı	İş güvenliği uzmanlarının iş sağlığı ve güvenliği Konusundaki algıları ile iş tatmini ve örgütsel Bağlılık ilişkisinin incelenmesi	Anket - 409 kişi	Bu araştırma ile iş güvenliği uzmanlarının İSG algılarının, iş tatminine ve örgütsel bağlılığa etkileri istatistiksel olarak ileri sürülmüştür.
YÖK TEZ NO:452149 Yazar: Suat ÇALIŞKAN (2016)	İşletme Anabilim Dalı	Yöneticilerin 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği Kanunu ile getirilen uygulamalara yönelik algı ve Beklentilerinin analizi: Marmara bölgesi örneği	Anket - 513 kişi	Bu çalışma ile yöneticilerin İSG düzenlemeleri ve uygulamaları bakımından algıları incelenmiştir.

Kaynakça	Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü	Tezin Adı	Yöntem	Bulgular
YÖK TEZ NO:445870 Yazar: Arzu TUYGUN TOKLU (2016)	İşletme Anabilim Dalı	Çalışanlarda İş Sağlığı Ve Güvenliği Uygulamalarının Örgütsel Bağlılık, İşe Yabancılaşma ve İş Performansına Olan Etkisinin İncelenmesi	Anket - 439 KOBİ çalışanı	Bu çalışmada, İSG güvenlik prosedürleri ve risk yönetimi, güvenlik ve sağlık kuralları, ilk yardım desteği ve eğitim ile örgütsel güvenlik desteği boyutlarının örgütsel bağlılığı pozitif etkilediği tespit edilmiştir.
YÖK TEZ NO:410348 Yazar: Esin Tuba TEPEKULE (2015)	İşletme Ana Bilim Dalı	Dünya Klasmanında Üretim Kapsamında İş Sağlığı Ve Güvenliği Çalışmalarına Yönelik Bir Model Önerisi Ve Uygulama	Anket- 39 İSG Uzmanı	Çalışma ile, dünya klasmanında üretim kapsamında İSG uygulamaları ve WCS bileşenlerine yönelik ülkemiz için bir pilot çalışma önerildi.
YÖK TEZ NO:287686 Yazar: Burcu Özge ÖZASLAN (2011)	İşletme - İnsan Kaynakla rı Yönetimi Bilim Dalı	İş sağlığı ve Güvenliği yönetim Sistemi ve Lojistik Sektöründe Faaliyet Gösteren İşletmelerde Bir Araştırma	Anket - 570 Kişi (40 farklı işletme)	İSG faaliyetinin işletme çalışanlarının güvenlik iklimi algısını etkilediği çalışmada ileri sürülmüştür.
YÖK TEZ NO:215512 Yazar: Gülnur AKKAYA (2007)	İşletme - İnsan Kaynakla rı Yönetimi Bilim Dalı	Avrupa Birliği ve Türk Mevzuatı Açısından Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı, İş güvenliği, Meslek Hastalıkları ve bir Araştırma	Anket - 149 Kişi	İstanbul'daki özel hastanelerin iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına, Avrupa Birliği ve Türk mevzuatı düzeyi araştırılmıştır.

Üniversitelerin farklı bilim dalları programlarında iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan doktora tez çalışmaları Tablo 8'de gösterilmiştir. Ulusal YÖK Tez veri tabanı incelendiğinde Mayıs 2021 itibariyle iş sağlığı ve güvenliği konularında yapılmış toplamda 7 adet doktora tez çalışması olduğu görülmektedir.

Tablo 8'de görüldüğü gibi spor yönetim, yönetim bilişim, halkla ilişkiler, eczacılık işletmeciliği, su ürünleri avlama, kontrol otomasyon ve jeodezi ve fotogrametri anabilim dalında birer tane doktora çalışması iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılmıştır. Bu doktora çalışmalarının 4 tanesinde veri toplamak üzere "Anket Metodu" kullanılırken diğerlerinde sırasıyla yapay sinir ağları, coğrafi bilgi sistemleri, ve bilgisayar destekli model kullanılmıştır.

Tablo 8. Farklı Bilim Dallarında Yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği Alanındaki Doktora Çalışmaları

Kaynakça	Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü	Tezin Adı	Yöntem	Bulgular
YÖK TEZ NO:627691 Yazar: Cemile NİHAL YURTSEVEN (2020)	Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı	Spor Profesyonellerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Bilgi Düzeyi Algısının Çok Boyutlu Olarak Değerlendirilmesi	Anket - 419 Kişi	Araştırma bulgularına göre çalışanların, İSG algısının yüksek olduğu ileri sürülmüştür.
YÖK TEZ NO:459865 Yazar: Muhammed Fatih ALAEDDİNOĞLU (2017)	Yönetim Bilişim Sistemleri Anabilim Dalı	İş sağlığı ve güvenliğinde Risk analizi ve değerlendirmesi için yapay sinir ağları ile geliştirilmiş bir karar Destek Sistemi	Yapay Sinir Ağları	İSG uzmanının yapay sinir ağı kullanarak tehlike ve risklere karşı alınacak tedbirleri belirleyecek bir karar destek sistemi geliştirilmiştir.
YÖK TEZ NO:495852 Yazar: Adem ALTAY (2018)	Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı	İş Sağlığı Ve Güvenliği Kültürünün Oluşturulmasında Halkla İlişkilerin Sosyal Sorumluluk Rolü Ve İşlevi	Anket - 135 Kişi	Tezde, İSG kültürünün oluşturulmasında halkla ilişkilerin sosyal sorumluluk rolü ve işlevi araştırılmıştır.
YÖK TEZ NO:562251 Yazar: Özge ÖZER (2019)	Eczacılık İşletmeciliği Anabilim Dalı	Hastane eczacılarının İş sağlığı ve güvenliğine yönelik Görüş ve tutumları: Ankara örneği	Anket- 206 Kişi	Araştırmada, hastane eczacılarının İSG hakkında görüşlerine yer verilmiştir.
YÖK TEZ NO:561525 Yazar: Alihan MERMER	Su Ürünleri Avlama - İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı	Ege denizi limanlarına kayıtlı Büyük ölçekli balıkçı gemilerinde İş sağlığı ve güvenliği	Anket- 118 Kişi	Ticari balıkçıların işlerini yapan katılımcıların, İSG bakımından bilinçli olmadıkları ileri sürülmüştür.
YÖK TEZ NO:540954 Yazar: Ersin Hasan DOĞRUGÜVEN (2018)	Kontrol ve Otomasyon Ana Bilim Dalı	Görev Kritik Emniyetli Ve Güvenilir Kontrolör Tasarımı Ve İş Sağlığı Ve Güvenliğinin De Göz Önünde Bulundurulması	Çift, üç ya da fazla yedekli bilgisayar	Bu çalışmada, güvenlik hesaplamaları için yeni bir PFH hesaplama modeli önerilmiştir.
YÖK TEZ NO:315424 Yazar: Hasan ATAY (2011)	Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği Anabilim Dalı	İş Sağlığı Ve Güvenliği Risklerinin Coğrafi Bilgi Sistemler ile Modellenmesi - Doğrusal Projeler İçin Karar Destek Sistemi Tasarımı	Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Yöntemi	Bu araştırma ile İSG risk değerlemeleri ile mekân ilişkisi modellenmiş ve İSG yönetimi için karar destek sistemi tasarlanmıştır.

3. Sonuç

İş sağlığı ve güvenliği sadece ülkemizde değil tüm dünyada doğru bir biçimde ele alınması gereken bir konudur. Her ülke iş sağlığı ve güvenliği süreçlerine ilişkin olarak kendi mevzuatlarını mümkün olduğu oranda uluslararası standartlara uygun olarak yaratmaya çalışmaktadırlar. Bu bir bakıma zorunluluk gibi durmaktadır. Uluslararası standartlara uygun olmayan çalışma koşulları içinde ticaret yapacak bir işletme uluslararası standartlara uygun bir çalışma ortamı içinde değil ise uluslararası işletmeler ile ticaret yapamayacaktır. Bu nedenle, ülkeler, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatını uluslararası iş sağlığı ve güvenliği uygulama ve direktiflere uygun hale getirmenin yollarını aramak zorunda kalmaktadırlar.

Bu araştırma ile ülkemizde yürütülmekte olan ulusal ve uluslararası yasal düzenlemelere göre tasarlanmış iş sağlığı ve güvenliği usul ve esaslarına üniversitelerden üretilmiş çalışmaların katkılarına dikkat çekilmiştir. Bu kapsamda, iş sağlığı ve güvenliği konuları ile ilgili olarak Mayıs 2021 tarihine kadar yapılmış ve Ulusal YÖK Tez Merkezi'nde yayınlanmış toplamda 53 adet doktora çalışması, “*Tezin Yapıldığı Bölüm/Enstitü*”, “*Tezin Adı*”, “*Yöntem*” ve “*Bulgular*” içerik analizi ile başlıkları altında sistematik olarak değerlendirilmiştir.

İçerik analizi bulguları aşağıdaki gibi tespit edilmiştir:

- İş sağlığı ve güvenliği usul ve esasları ile ilgili mevcut mevzuat “*Özel Hukuk Bilim Dalı*” doktora tezleri ile ele alınmış ve çalışan hukuku, işveren hukuku ve takip edilen/edilecek politikalar bakımından hukuki temeller ve öneriler sunulmuştur.
- Üniversitelerin “İş Sağlığı ve Güvenliği Programı” beklenen düzeyde veya yeter düzeyde/sayıda doktora tez çalışmaları üretmemiştir.
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası’ndan önceki iş sağlığı ve güvenliği süreçleri düzenleyicisi olan 4857 sayılı İş Yasası, bu süreçleri işletmelerin insan kaynakları yönetimine devretmişti. Bu nedenle üniversitelerin işletme/insan kaynakları yönetimi ana bilim dalı tarafından çok sayıda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili doktora tez çalışmasının yönetildiği görülmektedir.
- Keza, 4857 sayılı İş Yasası, iş sağlığı ve güvenliği süreçlerini düzenlediği zamanlarda, endüstriyel ilişkiler ile ilgili politikalarda, üniversitelerin “*Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı*” politikalar için yayınlar yapmaktaydı. Bu nedenle, söz konusu anabilim dalının, Mayıs 2021 itibariyle iş sağlığı ve güvenliği konusunda en çok doktora tez çalışması ürettiği görülmektedir.
- İş sağlığı ve güvenliği bakımından en riskli (A Sınıfı Tehlike Grubu) alanlardan birisi inşaat yapı işleri kabul edilmiştir. Yapılan incelemede, iş sağlığı ve güvenliği konusunda “*İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı*” tarafından Mayıs 2021 itibariyle sadece 4 adet doktora tez çalışması üretildiği görülmektedir.

- Üniversiteleri halk sağlığı anabilim dalları tarafından yine söz konusu periyot içerisinde, iş sağlığı ve güvenliği konusunda sadece 4 adet doktora tez çalışmasının üretildiği tespit edilmiştir.
- İş sağlığı ve güvenliği konusunda üniversitelerin çok farklı anabilim dalları tarafından çok az sayıda doktora tez çalışması üretildiği görülmektedir.

Kaynakça

- Accola, W.L. (1994). Assessing Risk and Uncertainty in New Technology Investments, *Accounting Horizons*, 8 (3), 19-35.
- Aminbakhsh, S., Gündüz, M. ve Sönmez, R. (2013), 'Safety Risk Assessment Using Analytic Hierarchy Process (AHP) During Planning and Budgeting of Construction Projects', *Journal of Safety Research*, Vol: 46, pp: 99-105.
- Berelson, B. (1952). *Content Analysis in Communication Research*, Free Press, Glencoe.
- Barcus, F. E. (1959). *Communications Content: Analysis of the Research, 1900-1958*, Unpublished doctor's dissertation, University of Illinois.
- Demireli, S. (2020). *Hemşirelerde Koronavirüs Salgını Kaynaklı, Anksiyete, Obsesyon Ve İlişkili Değişkenlerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi.
- Johnstone R. (2015). Regulation of Occupational Health and Safety, *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 141-146.
- Kaplan, A. (1943). Content analysis and the theory of signs., *Philos. Sci.*, 10, 230-247.
- Krippendorff, K. (1980). *Content Analysis: An Introduction to its Methodology*, Sage, Beverly Hills.
- Mustafa, M.A. and Al-Bahar, J.F. (1991). Project Risk Assessment Using The Analytic Hierarchy Process, *IEEE Transactions on Engineering Management*, 38 (1), 46-52.
- Stone, P. J., Dunphy, D. C., Marshall, S. S. and Ogilvie, D.M. (1966). *The General Inquirer: A Computer Approach to Content Analysis*, The M.I.T. Press, Massachusetts.
- Weber, R. P. (1989). *Basic Content Analysis*, Sage, London.
- YÖKTEZ, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> Erişim Tarihi:5 Mayıs 2021.

© Copyright of Journal of Current Researches on Educational Studies is the property of Strategic Research Academy and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.